

Špatné zprávy z Turecka: Chrám svaté Moudrosti a Studijský klášter změní svůj status?

Události posledních týdnů znepokojují jak většinu světových odborníků na dějiny antiky, starověku a Byzance, tak celý pravoslavný svět. Významné byzantské památky na území Istanbulu ([Konstantinopole](#), Cařihradu), jež měly po staletí status muzeí, mají nově být uvolněny pro vznik muslimských mešit.

Chrám svaté Moudrosti bude první?

Podle zpráv informačních agentur turecký parlament přijal a studuje žádost, která navrhuje proměnu chrámu svaté Moudrosti v mešitu. Žádost o změnu statutu údajně podal dříve neznámý občan z města Kahramanmaraš v jihozápadním Turecku.

Chrám sv. Moudrosti (Hagia Sophia, Aya Sofia), postavený v 6. století za vlády východořímského císaře [Justiniána I.](#), sice po zaboru hlavního města Byzantské říše Konstantinopole Turky v roce 1453 fungoval jako mešita, nicméně v roce 1935 byl prohlášen muzeem. V roce 1985 se zařadil mezi významné světové památky UNESCO.

Parlamentní komise, jež dostala žádost na starost, se jí bude v nejbližších dnech zabývat - údajně také zohlední „názory různých organizací a úřadů“.

Studijský klášter také možná bude mešitou

Pro dějiny pravoslavného mnišství je Studijský klášter stejně důležitý, jako pro dějiny mnišství západního klášter Clunyjský. Od 8. století se stal, mj. také díky záhy po celém „byzantském commonwealthu“ rozšířeném studijském typikonu (klášterních pravidlech), vzorem monasticismu.

Jestliže až dosud měl statut filiálky muzea chrámu svaté Moudrosti a spadal tak pod ministerstvo kultury Turecka, brzy má přejít pod správu Hlavní organizace vakufů. To znamená jediné - cesta ke změně statutu bývalého byzantského kláštera na mešitu je volná.

Studijský klášter, zasvěcený Janu Křtiteli, vznikl již v 5. století patriciem Studiem a v 7. a první polovině 8. století vystupoval jako důrazný odpůrce ikonoklastické hereze, prosazované silou po 150 let byzantskými císaři.

Osmané prosadili vznik mešity na území kláštera již v roce 1486. Klášterní prostory byly téměř zničeny během požáru v roce 1782 a restaurovány v roce 1820. Během zemětřesení v roce 1892 byl opět značně poškozen a v roce 1908 se propadla střecha hlavního chrámu; dodnes nedošlo k rekonstrukci.

Není pochyb o tom, že obě památky patří k objektům prvořadého historického významu a změna jejich role, tj. z muzeí na muslimské svatostánky, je může významně poškodit.

(vlastní zpráva)

Zdroj: s využitím informačních agentur

Autor: -mp-